

Prigodom seobe „Sinajskog kodeksa“.

Nedavno je štampa donijela vijest, da je vlada ruske sovjetske republike prodala britanskom muzeju u Londonu glasoviti biblijski kodeks »Sinaiticus«, koji se do sada nalazio pohranjen u Petrogradu, za stotinu hiljada funta šterlina, što otprilike iznaša oko 20.000.000 dinara. Predaja kodeksa izvršena je dne 28. decembra g. 1933. Tom zgodom obredalo se preko 5000 ljudi da vide taj kodeks. Među ostalima bio je prisutan i dr. Walter Tischendorf, nećak znamenitog učenjaka Konstantina Tischendorfa, koji je taj kodeks pronašao.

Tischendorf bio je protestantski profesor teologije. Rodio se dne 18. siječnja 1815. a umro je 7. prosinca 1874. Svoje nauke svršio je u Leipzigu i tu je službovao kao profesor teologije. Od g. 1840.—1845. nalazi se na naučnom putovanju po čitavoj Evropi i po Orijentu, tražeći svuda znamenite kodekse Sv. Pisma. Od g. 1853.—1859. nalazi se na svom drugom naučnom putovanju na Orijentu. Svoja putovanja opisao je u svojim djelima: »Reise in den Orient« i »Aus dem heiligen Lande«, što ih je objelodanio u Leipzigu. O nađenom pak kodeksu pripovijeda nam u svom djelu: »Berichte über unsere Evangelien«, izdanom u Leipzigu g. 1865. Boraveći g. 1944. na gori Sinaju u samostanu sv. Katarine, nađe u košari među zabačenim otpacima papira, koji su služili za potpaljivanje peći, stari biblijski kodeks, kojega mu samostanci drage volje ustupiše, te ga je kasnije g. 1846. izdao pod imenom »Codex Friderico Augustanus«. Ovaj kodeks sadržavao je samo neke fragmente Svetog Pisma. No tim povodom ponudi mu jedan monah neki drugi lijepo sačuvani kodeks Sv. Pisma, umotan u crveno platno, koji je sadržavao čitavo Sv. Pismo Staroga i Novoga Zavjeta te Poslanicu Barnabinu i znatan dio djela »Pastor Hermae«. Ovaj kodeks preuzeo je Tischendorf u dogovoru s ruskom carskom vladom na svom drugom putovanju g. 1859. te ga donio u Evropu i uručio ga ruskoj carskoj knjižari u Petrogradu, koja ga opet prodala na korist pravoslavnog manastira na gori Sinaju za 9000 carskih rubalja ruskom caru, te bi pohranjen u carskoj biblioteci u Petrogradu.

Dakako da se tom zgodom podigla velika javna kampanja u svjetskoj štampi protiv Tischendorfa optužujući ga da je nepoštenim načinom došao u posjed kodeksa, ali ga je engleski bibličista Gregory najodlučnije uzeo u obranu, te je dokazao da je postupak Tischendorfa u svakom pogledu bio ispravan.

Taj kodeks bio je troškom ruske carske vlade izdan g. 1862. sa posebno izrezanim uncialnim slovima u 300 egzemplara. Gor. 1863. i g. 1865. ponovno bi priredena izdanja Novoga Zavjeta prema čitanju toga kodeksa, popunjenom sa čitanjem Vatikanskog kodeksa i

»Receptae«.¹ God. 1867. izdao je sam Tischendorf u Rimu prvo izdanje Novoga Zavjeta prema Sinajskom kodeksu. G. 1904. izdao je Hoepli splendido izdanje Novoga Zavjeta ovoga kodeksa. God. 1889. izdao je u Rimu Cozza Luzi fotografski faksimile čitavog kodeksa. Najnovije izdanje faksimila sinajskog kodeksa priredio je Kirsopp Lake u Oxfordu g. 1911.

Čitav »Codex Sinaiticus« sadržava Stari i Novi Zavjet zajedno s »Poslanicom Barnabe« i jednom trećinom »Hermina Pastira« na 346 foliant stranica (veličine 48×37 cm). Na svakoj stranici nalaze se četiri kolumne, svaka kolumna ima po 48 redaka. Kodeks je pisan grčkim uncialnim pismom kakvim se pisalo u vrijeme Konstantina Velikoga. Tekst teče bez prekida i gotovo bez interpunkcija. Kod prepisivanja tog kodeksa bila su uposlena četiri pisara, kako se to razabire iz rukopisa. Prvi pisar je prepisao najveći dio: čitav Stari Zavjet te 7 listova Novoga Zavjeta i poslanicu Barnabinu, dok su ostala trojica ispisala preostali dio kodeksa. Kodeks je ispišan na finoj tankoj pergameni od antilopine kože.

Tijekom 6. i 7. vijeka uneseni su u taj kodeks ispravci od triju korektora. Prvi imao je pred sobom jedan dobar grčki prepis; drugi je unio ispravke prema uvaženim latinskim tekstovima, a treći je unio ispravke prema uvaženim sirske tekstovima.

»Codex Sinaiticus« bilježi se u biblijskoj naučnoj kritici sa oznakom hebrejskog slova א (alef), a prema kritičkim znakovima bibliciste Gregory-a sa (01).

Ovaj kodeks imade na području biblijske kritike veliku vrijednost, jer pripada među najstarije biblijske kodekse. Po vrijednosti gotovo da je ravan Vatikanskom. Po mišljenju Tischendorfa taj je kodeks reprezentant one familije 50 grčkih kodeksa, što ih je biskup Euzebije dao prirediti po nalogu cara Konstantina za crkve glavnoga grada (Carigrada.) Prema tomu nastao je u prvoj polovini 4. vijeka.

Kako ruski boljševički sovjeti uopće perhoresciraju vjerske svetinje, ne valja se čuditi, što su se odlučili na prodaju najdragocijenije kulturne starine, koja je bila kod njih pohranjena, a koju bi bili inače sigurno uništili, kad ne bi imali nade da je dobro unovče. No hvala Božjoj Providnosti, tako je barem ova dragocjena kršćanska vjerska i opća kulturna starina došla u sigurnije ruke na čuvanje.

Dr. J. Oberški.

¹ „Recepta“ zove se izdanje Biblije što su ga priredili g. 1524. u Leydenu knjižari Bonaventura i Abraham Elzevir na osnovu kritičkih izdanja Biblije Erazma Roterdamskog i Beze, a to je izdanje od g. 1633. nosilo u svrhu reklame napis: „Textum ergo habes nunc ab omnibus receptum: in quo nihil immutatum aut corruptum damus.“